

Új köntösben a Győzelemről énekeljen himnusz - KRITIKA

A Katolikus.ma június 16-án számolt be a hírről, mely szerint nyilvánosságra hozták az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus himnuszát. A videóklipp

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

1 / 6 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/uj-kontosben-a-gyozelemrol-enekeljen-himnusz-kritika/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-16 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

nélkül publikált műről Kovács Szilárd Ferenc orgonaművész, a Pécsi Székesegyház kántorának szerkesztőségünkbe eljuttatott cikkét közöljük.

A közelmúltban vált nyilvánossá az 1938-as Eucharisztikus himnusz új feldolgozása. A zenei projektben Kovács Ákos Kossuth-díjas énekes, zeneszerző mint producer vett részt. A hangszerelést - a korábbi híradások szerint - Pejtsik Péter végezte.

Az új feldolgozást itt lehet meghallgatni:

A megújulás az élet sok területén ad olyan lendületet az ember számára, amelyet más módon nem érhet el. Igaz ez a hitéletünkre, az Istenkapcsolatunkra, de ugyanígy a zene bizonyos területeire is.

Valószínűleg egy friss hangszerelés könnyebben eljuthat a fiatalokhoz, a populáris nyelvezet az ő esetükben erősebb megszólító erővel bírhat. Igaz, ez általánosságban nem feltétlenül biztos, inkább úgy mondanám, egy részüknél válhat be, hiszen a fiatalok zenei világa igen szerteágazó, a divatot pedig nem lehet uniformizálni.

Az 1938-as Eucharisztikus himnusz szövege Bangha Bélától, a dallama Koudela Gézától származik. Az eredeti, ma is használatban lévő harmonizáció - Leányfalusi

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

2 / 6 oldal | © Katolikus.ma

Vilmos atya elmondása szerint - Harmat Artúr műve. Ha így van, külön érdekes, hogy Bangha kifejezetten éles kritikai véleményt fogalmazott meg Harmat *Szent vagy, Uram!* [a továbbiakban: SZVU] harmonizációit illetően, végül az ő költeménye és Harmat zenei világa mégis igazán szép egységet alkotott. Ennek oka, hogy a szöveg, a dallam és a harmonizáció egy töről fakad, egy stiláris világot képvisel. Ez a hármas egység az a cölöprendszer, amely alkalmassá tette ezt az éneket a különböző ízlésvilágú emberek megszólítására és zenei összehangolására. Nagyon óvatosnak kell lennie annak a zenésznek, aki egy ilyen anyaghoz hozzá kíván nyúlni. Nem lehetetlen, de ha nem elég figyelmes és/vagy nem rendelkezik kellő egyházzenei praxissal, könnyen olyan sérülést okozhat, amely megbillenti az egységet, ezzel a himnusz akár elveszítheti eredeti funkcióját.

Ha meghallgatjuk a korabeli előadást, az ének inkább egy indulónak tűnhet, elsősorban lendületessége miatt, de a feszes interpretáció is ezt erősíti.

Mivel a himnusz bekerült a SZVU-ba, hamar elterjedt, a gyakorlat során kicsit lelassult, a hívek mind a mai napig előszeretettel és fennhangon éneklék a különböző liturgikus alkalmakon. Talán ez az az énekünk, amelyet korosztálytól függetlenül mindenki szeret és a magáénak érez.

Ennek leginkább az lehet az oka, hogy a dallam már eredetileg is a tömegéneklés

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

3 / 6 oldal | © Katolikus.ma

szándékával íródott. Ez fontos szempont, hiszen a közösségteremtés egyik kulcseszköze a hívek egységes liturgikus zenei megnyilvánulásának minősége és motiváltsága.

Nem minden dallam alkalmas erre a közösségi éneklésre, zenei szempontból néhány kivánalomnak eleget kell tenni. Az egyik ilyen paraméter, hogy az ének szűkebb hangterjedelemmel rendelkezzen, így egyaránt kényelmes lehet a magasabb és a mélyebb hangfajok számára. Az 1938-as dallamnál ez az elvárás megvalósult, hiszen a dallam hangterjedelme alig lépi túl az egy oktávot. Továbbá szerencsés, ha az ének ritmusa nagyjából egyenletes, mert ez a fajta „monotónia” kiválthatja a vezénylő mozdulatot: általa szinte magától összehangolódik az éneklés. A jellegzetes és határozott sortagolások és a refrén is segítik a közös éneklést. A harmonizáció szintén fontos. Ha ugyanis például minden dallamhangra külön akkord jut, akkor ez az állandósult harmónia-ritmus egyfajta, a zene által történő „vezénylést” adhat a hívő közösség számára.

Mi történt ezzel a mindenki által szeretett énekkel?

Először is - és most kizárólag a frissen közzétett alakról írok, lehetséges, hogy készült, vagy készülni fog belőle kórusváltozat is - eltűnt a közösség, helyette

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

4 / 6 oldal | © Katolikus.ma

néhány, különben a populáris gyakorlatban kifejezetten szép hangi adottságokkal rendelkező szólista dalolta el a himnuszot. Ahogyan a szólóéneknél ez megengedett, finom ritmikai változatok, hajlítások kerültek a dallamba, ezzel lényegileg elszakítva azt a népi gyakorlattól. (Vagy ha ezt a hívőközösség egy része mégis el tudná sajátítani, akkor az új dallamváltozat által kerülne ék a generációk közé, hiszen együtt a régivel kaotikus lenne a megszólaltatás.) A Harmat-féle harmonizáció leegyszerűsödött, ebben egyértelmű a visszalépés, ezt a zenekari hangszerelés sem tudja ellensúlyozni, melynek stílusa leginkább egy John Williams-féle amerikai filmzenére emlékeztet. Szép az, jó az, de a nagy kérdés mégis az: a mi Eucharisztikus himnuszunkhoz ennek mi köze van, mi a magyar benne és hová lett Koudela, Harmat utóromantikus zenei világa? Különben az egyházzene-történet során előfordult már hasonló, elég, ha a Medici-féle gregorián-reformra gondolunk, amely során a teljes ősi *gergelyi énekreperató*árt hamisították meg olyanformán, hogy egy későbbi kor (a reneszánsz) zenei esztétikájának kívánalmait érvényesítették rajta. (Ebbe a projektbe még Palestrina is majdnem belesodródott.) Mára sikerült visszatérni az eredeti forráshoz, így újból a tiszta és autentikus gregorián dallamokat használjuk hivatalosan is.

Azt hiszem, értem, meg is értem, mi volt a célja ennek az új feldolgozásnak. Lehetséges, hogy a hívek egy részét ez megérinti majd, úgy legyen, és ilyen

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

5 / 6 oldal | © Katolikus.ma

módon megvalósul az eredeti terv.

Hogy az írásomban ne csak az elmélet kapjon helyet, végezetül álljon itt egy zenekaros változat, amely Felföldi László püspökszentelési miséjére íródott. Teljesen új a harmonizáció, de az szándékosan nem szakít az eredeti zenei stílussal. A zenekari hangszerelés is friss, viszont a dallam teljesen érintetlen maradt, azért, hogy azt a hívek: gyermekek, szülők, nagyszülők együtt tudják zengeni Krisztus dicsőségére.

Kovács Szilárd Ferenc
orgonaművész

Szerző: Vendégszerző (2021-06-17)

6 / 6 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/uj-kontosben-a-gyozelemrol-enekeljen-himnusz-kritika/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-16 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!